

การจัดการขยะครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Waste management for households in Bangkok and suburb areas

พิเชษฐ ธีรภัทรชัย Pichate Tirapattrachai¹

ดร.นารินี แสงสุข Dr.Narinee Saengsook²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การจัดการขยะครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ครั้งนี้วัตถุประสงค์ของการวิจัย (1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะในครัวเรือนที่พักอาศัย (2) เพื่อศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของขยะในครัวเรือนที่พักอาศัย ขอบเขตของการศึกษาวิจัยประชากรที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล โดยผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดทางการศึกษาการวิจัยและกลุ่มประชากรที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล กลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลสถิติค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมุติฐานการเปรียบเทียบโดยใช้สถิติ และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่

ผลวิจัยพบว่าประชากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย ระหว่าง 20 – 30 ปี มีระดับวุฒิการศึกษาสูงสุด คือปริญญาตรีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็น ลูกจ้าง พนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวนสมาชิกผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน จำนวน 3-4 คน ส่วนด้านสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนที่พักอาศัย มีดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่าปริมาณการทิ้งขยะในแต่ละวันไม่แตกต่าง ชนิดของขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ว่าเป็นขยะประเภทเศษอาหาร เศษพืชผัก ผลไม้ และเศษขนม

2. ด้านกฎหมาย ผลการวิจัยพบว่า กฎหมายที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการทิ้งขยะตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่าปริมาณทิ้งขยะเท่าเดิมไม่แตกต่าง และกฎหมายขยะฉบับใหม่ที่กำหนดให้ทุกบ้านต้องจ่ายค่าเก็บขยะและค่ากำจัดมูลฝอย พร้อมกำหนดบทลงโทษชัดเจน มีความคิดเห็นส่วนใหญ่สามารถยอมรับได้ในการจ่ายค่าเก็บขยะและค่ากำจัดมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า การเก็บขนขยะมูลฝอยออกไปทิ้งยังถังขยะส่วนกลางหมู่บ้าน ชุมชน การนำขยะไปทิ้ง เฉลี่ย 3 ครั้งต่อสัปดาห์และในครัวเรือน หมู่บ้าน ชุมชน ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในชุมชนตนเองและมีวิธีกำจัด โดยให้ไปกำจัดหน่วยงานที่รับผิดชอบการกำจัดเก็บนำไปกำจัดขยะมูลฝอยของหน่วยงานอื่น

4. ด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่าชนิดและปริมาณของขยะแห้งที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่รีไซเคิล หรือขายได้ ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนในแต่ละวัน ได้แก่ ขวดพลาสติก ภาชนะพลาสติก กระจังเครื่องดื่ม ชนิดต่าง ๆ และชนิดของขยะไม่มีขยะพิษที่เป็นอันตรายต่อคน สัตว์และสิ่งแวดล้อม ในแต่ละสัปดาห์ ครัวเรือนมีขยะทุกชนิดรวมกันมีปริมาณน้ำหนักขยะคิดโดยวิธีโดยการ กะ ประมาณ คาดการณ์เฉลี่ยประมาณน้ำหนัก 2.0 กิโลกรัมและจะนำถังขยะมูลฝอยของครัวเรือนไปตั้งไว้ ณ บริเวณ ถังขยะ หรือโรงพักขยะของหมู่บ้านหรือชุมชน ที่กำหนดเพื่อรอให้เจ้าหน้าที่ มาเก็บ รวบรวมไปกำจัด

¹ นักศึกษาโครงการพิเศษ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (visionary Leaders) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สรุปจากการศึกษาในครั้งนี้จากการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐาน ได้ผลสรุปตามสมมุติฐานที่ 1 ด้านสภาพส่วนบุคคลประชากร เพศ ช่วงอายุ ระดับวุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนที่แตกต่างกันส่งผลให้ความคิดเห็นที่มีต่อก่อเกิดขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนที่พักอาศัยและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การจัดการสิ่งแวดล้อม ; ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ABSTRACT

Independent study on Waste management for households in Bangkok and this metropolitan area. The purpose of the research (1) To study the condition and problems of solid waste and waste management in households (2) To study the environmental impact of waste in households Scope of the Residential Population Research in Bangkok And metropolitan area In which the researcher establishes the educational conceptual framework, the research, and the population living in Bangkok and its vicinity The sample population is 400 people by using the questionnaire tool to collect data, analyze data, statistic, mean, percentage, standard deviation Hypothesis testing, comparison using statistics And compare Compare the differences in pairs.

The results showed that the majority of the respondents were male, with the average age between 20 - 30 years, having the highest educational level, bachelor degree, and most of them were private employees The average monthly income is 20,001 - 30,000 baht. The number of household members is 3-4 people.

1. In terms of economy, the results of the research show that the current economic conditions are of the opinion that the amount of waste in each day is not different The types of waste that occur on a daily basis are mostly thought of as food waste, vegetable waste, fruit and candy scraps.

2. In terms of law, the research found that the law that stipulates an offense relating to littering under the Cleanliness and Orderliness Act of the country Most opinions are that the amount of litter remains unchanged. And the new garbage law that requires all homes to pay garbage collection and waste disposal with clear penalties There is a majority of opinion that it is acceptable to pay for the increased collection and disposal of waste.

3. Society and culture The results showed that the collection of solid waste to be dumped in the middle of the village, community, average of 3 times per week, and in the household, the community does not have a place to dispose of the waste within their own community and there is a method to dispose by Dispose of the department responsible for collection, dispose of waste from other departments.

4. Environment The results show that the type and amount of dry waste that can be reused, recycled, or sold in the household each day, including plastic bottles, plastic containers, beverage cans and various types of waste without toxic waste that Harm to people Animals and the environment Each week Households with all kinds of waste combined, the amount of waste is calculated by the estimation method, estimated average weight is 2.0 kilograms and will bring the waste bin Of the household to be placed in the area of the garbage bin or the village or community garbage disposal Assigned to wait for the officers to collect and eliminate.

In conclusion from this study, from analysis to test the hypothesis. Have achieved the results as per hypothesis 1 regarding personal conditions, population, gender, age range, level of education, occupation, average monthly income Differences in the number of members of households in households result in different opinions towards solid waste generation and waste management of households and different environmental impacts.

Keywords: Environmental management; Environmental impact

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปริมาณขยะที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บและกำจัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2555 กรุงเทพมหานครต้องกำจัดขยะมากถึง 3.6 ล้านตัน ซึ่งเป็นผลพวงจากมหาอุทกภัยด้วยส่วนหนึ่ง แต่ปริมาณขยะเริ่มปรับตัวสูงขึ้นในปี 2554 โดยปริมาณขยะเฉลี่ย 8,943 ตัน/วัน และ 2555 และปริมาณขยะ สูงขึ้นมากช่วงหลังอุทกภัยเมื่อปลายปี 2554 ทำให้ปริมาณขยะปี 2555 เพิ่มขึ้นเป็น 9,747 และปี 2556 เพิ่มขึ้นเป็น 9,963 ตัน/วัน และในปี 2557 ปริมาณขยะเฉลี่ย 9,940 ตัน/วัน จากคาดการณ์จากการศึกษา ปริมาณมูลฝอยของ JBIC (Japan Bank for International Cooperation) ว่าจะมีขยะเกิดขึ้นในปี 2557 ถึง 13,800 ตัน/วัน และจากการคาดการณ์ประชากรที่มีอยู่จริงในกรุงเทพมหานคร โดยกรุงเทพมหานคร พบว่ามี ประชากรตามทะเบียนราษฎรรวมประชากรแฝง ประมาณ 10,600,000 คน โดยคาดว่าจะมีอัตราการเกิดมูล ฝอยประมาณ 1.2 กิโลกรัม/คน จะมีขยะเกิดขึ้น 12,578 ตัน/วัน (แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอย กทม.ปี พ.ศ.2558-2562, กองนโยบายและแผนงาน.สำนักสิ่งแวดล้อม.หน้า 5.)

ปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนตามมา เช่น กลิ่นเหม็น น้ำเสียจากน้ำชะขยะปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำผิวดิน และแหล่งน้ำใต้ดินเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค เกิดมลพิษทางอากาศ เป็นต้น กองขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ของกรุงเทพฯและเทศบาล จังหวัด จะเกิดการหมักโดยจุลินทรีย์ในกองขยะ จะเกิดก๊าซต่าง ๆ เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม หากไม่มีการกำจัดก๊าซเหล่านี้อย่างเหมาะสม ก๊าซที่เกิดขึ้นได้แก่ มีเทน คาร์บอนไดออกไซด์ ไฮโดรเจนซัลไฟด์ (ก๊าซไข่เน่า) เป็นต้น ประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงขยะมูลฝอยก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์หลายประการ ดังต่อไปนี้

1. เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลง และ พาหะของ โรค จึงทำให้เกิดเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ที่สำคัญของเชื้อ โรค แมลงวัน หนู แมลงสาบ ซึ่งเป็นพาหะนำโรคมาน่าสูคน
2. เป็นบ่อเกิดของโรค ขยะมูลฝอยเหลือทิ้งค้างไว้ในชุมชนจะเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคต่าง ๆ เช่น ดับอักเสบ เชื้อไทฟอยด์ เชื้อโรคเอดส์ ฯลฯ
3. ก่อให้เกิดความรำคาญ ขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมได้ไม่หมดก็จะเกิดเป็นกลิ่นรบกวน กระจายอยู่ทั่วไปในชุมชน
4. ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดมลพิษของน้ำ เมื่อมีฝนตกลงมาจะไหลชะนำความสกปรก เชื้อโรค สารพิษจากขยะไหลลงสู่แหล่งน้ำทำให้แหล่งน้ำเกิดเน่าเสียได้

5. ทำให้เกิดการเสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น โรคทางเดินอาหารที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่มีแมลงวันเป็นพาหะ หรือได้รับสารพิษที่มากับของเสียอันตราย

6. เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจขยะมูลฝอยปริมาณมาก ๆ ย่อมต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดการเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

7. ทำให้ขาดความสว่างาม การเก็บขนและกำจัดที่ดีจะช่วยให้ชุมชนเกิดความสวยงามมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย หากเก็บขนไม่ดีบ้านเมืองสกปรก ไม่เป็นระเบียบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะในครัวเรือนที่พักอาศัย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของขยะในครัวเรือนที่พักอาศัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนของส่วนบุคคลที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางด้านส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านสังคม และวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ที่พักอาศัยในครัว

เรือนที่ทำให้ก่อเกิดขยะมูลฝอยจากใช้ในชีวิตประจำวันและผลกระทบต่อจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนที่พักอาศัย
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับด้านบุคคลที่ก่อให้เกิดขยะในครัวเรือนพักอาศัย
4. แนวคิดทฤษฎีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมขยะในครัวเรือนที่พักอาศัย

ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงด้านบุคคล ด้านระดับการศึกษา อาชีพและจำนวนประชากรในครัวเรือนของที่พักอาศัยที่ทำให้ก่อเกิดขยะมูลฝอย ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 400 คน ที่มีที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

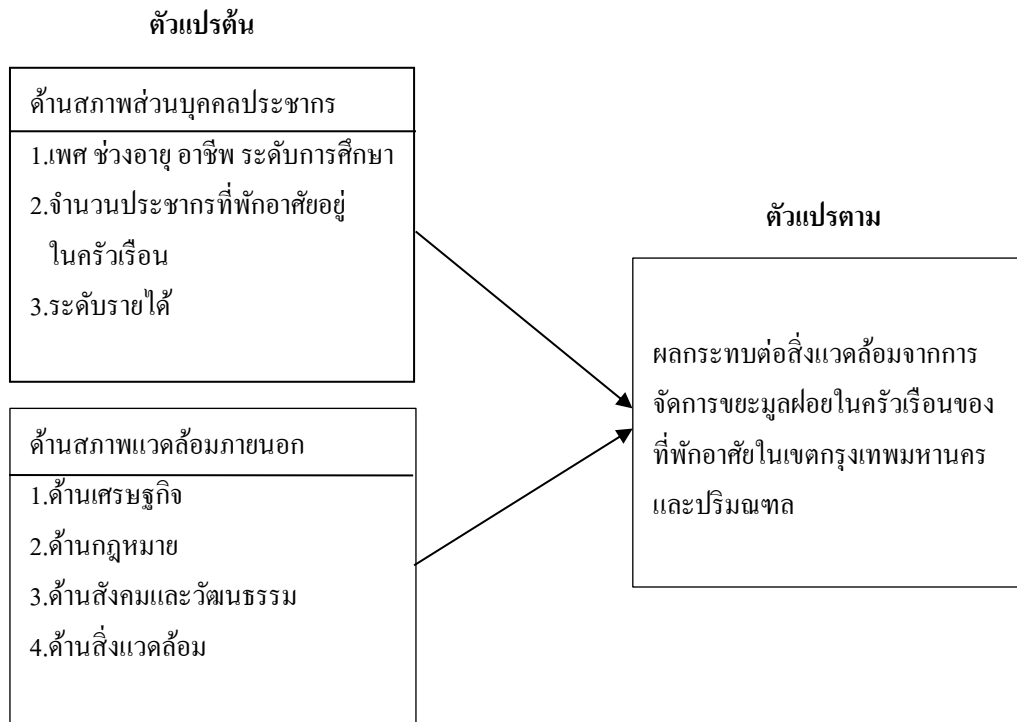
ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาครอบคลุมเฉพาะครัวเรือนที่พักอาศัย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาการศึกษาครั้งนี้การวิจัยครั้งนี้ตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ.2562 ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 รวมระยะเวลาทั้งหมด 2 เดือน

กรอบแนวความคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

จากกรอบแนวคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นด้านสภาพส่วนบุคคลประชากร เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนประชากร และระดับรายได้ ของที่พักอาศัยในครัวเรือนที่ทำให้ก่อเกิดขยะมูลฝอยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการศึกษาเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นสภาพส่วนบุคคลของประชากรและตัวแปรตามผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลว่ามีผลต่อกันอย่างไรซึ่งในสมมติฐานในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งตัวแปรตามเป็นตัวแปรหลักและนำตัวแปรต้นด้านสภาพส่วนบุคคลของประชากรและด้านสภาพแวดล้อมภายนอก เข้าไปทดสอบตัวแปรตามในแต่ละหัวข้อจึงได้สมมติฐานย่อยตามตัวแปรตาม 1 สมมติฐาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ด้านสภาพส่วนบุคคลประชากร เพศ ช่วงอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา จำนวนประชากร และระดับรายได้ของประชากร ที่พักอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่แตกต่างกันทำให้เกิดขยะมูลฝอยและการจัดการขยะในครัวเรือนที่พักอาศัยแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ศึกษาสภาพและปัญหาและการจัดการกับขยะมูลฝอยที่เกิดจากในชีวิตประจำวัน
2. ศึกษาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของขยะมูลฝอยที่เกิดจากครัวเรือนที่ที่พักอาศัย
3. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนที่ที่พักอาศัย
4. ศึกษา แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดการขยะครัวเรือน
5. ศึกษา แนวคิดทฤษฎีผลกระทบการจัดการขยะในครัวเรือนที่ที่พักอาศัย

พื้นที่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรการวิจัย (Research Population) ประชากรของงานวิจัยเชิงปริมาณ ครั้งนี้ ศึกษาประชากรที่ 10,765,226 กลุ่มประชากรของกลุ่มคนที่พักอาศัยในครัวเรือน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้ใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของ ยามานะ (Yamane, 1973) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ ร้อยละ 5 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดหรือจำนวน โดยกำหนด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ได้สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ที่พักอาศัยในครัวเรือน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการวิเคราะห์ผลการวิจัยสถิติเชิงพรรณนาหาจำนวนและค่าร้อยละ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับวุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ที่พักอาศัยในครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.75 ส่วนเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 45.25 มีช่วงอายุเฉลี่ย ระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.50 มีระดับวุฒิการศึกษาสูงสุด คือปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 55.75 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็น ลูกจ้าง พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 39.50 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.50 มีจำนวนสมาชิกผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน จำนวน 3-4 คน คิดเป็น ร้อยละ 57.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โดยการวิเคราะห์ผลการวิจัยสถิติเชิงพรรณนา หาจำนวนและค่าร้อยละสภาพและปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนที่พักอาศัย

ด้านเศรษฐกิจ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดของขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือนของท่านในแต่ละวันความคิดเห็นส่วนใหญ่เป็น เศษอาหาร เศษพืชผัก ผลไม้ เศษขนม มีความคิดเห็นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 47.25 รองลงมาเป็น เศษกล่องโฟม พลาสติก ห่ออาหารคิดเป็นร้อยละ 37.00 และสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันยังไม่ส่งผลต่อปริมาณการทิ้งขยะครัวเรือนในแต่ละวัน

ด้านกฎหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามกฎหมายที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการทิ้งขยะ "พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535" ส่งผลต่อปริมาณการทิ้งขยะจากครัวเรือนในแต่ละวันความคิดเห็นส่วนใหญ่ปริมาณทิ้งขยะเท่าเดิมไม่แตกต่างมีความคิดเห็นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 44.50 รองลงมาเป็นเศษกล่องโฟม พลาสติก ห่ออาหารมีความคิดเห็นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 37.00 และกฎหมายขยะฉบับใหม่กำหนดให้ทุกบ้านต้องจ่ายค่าเก็บขยะเฉลี่ย 150 บาทต่อเดือน และค่ากำจัดมูลฝอย อีกเดือนละ 200 บาท พร้อมกำหนดบทลงโทษชัดเจน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ยอมรับได้กับกฎหมายที่ออกมา มีความคิดเห็นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 33.25

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการเก็บขนขยะมูลฝอยนำออกไปทิ้งยังถังขยะส่วนกลางหมู่บ้าน ชุมชนความคิดเห็นนำออกไปทิ้งจำนวน 3 ครั้งต่อสัปดาห์มีความคิดเห็นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 34.75 และในครัวเรือน หมู่บ้าน และชุมชน ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอยู่ภายในชุมชนตนเองและต้องกำจัดโดยหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บขนขยะมูลฝอยและนำไปกำจัดต่อไปมีความคิดเห็นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 77.50

ด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดและปริมาณของขยะแห่งที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่รีไซเคิล หรือขายได้ ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนในแต่ละวัน ได้แก่ ขวดพลาสติก ภาชนะพลาสติก กระป๋อง เครื่องดื่ม ชนิดต่าง ๆ มีความคิดเห็นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 61.50 และชนิดของขยะไม่มีขยะพิษที่เป็นอันตรายต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนมีความคิดเห็นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 41.00 ในแต่ละสัปดาห์ ครัวเรือนมีขยะทุกชนิด รวมกันมีปริมาณน้ำหนักขยะคิดโดยวิธีโดยการ กะ ประมาณ คาดการณ์เฉลี่ยประมาณน้ำหนักรวม 2.0 กิโลกรัม มีความคิดเห็นสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 32.25 และนำถังขยะมูลฝอย ของครัวเรือนไปตั้งไว้ ณ บริเวณ ถังขยะ หรือ โรงพักขยะของหมู่บ้านหรือชุมชน ที่กำหนดเพื่อรอให้เจ้าหน้าที่ มาเก็บ รวบรวมไปกำจัด มีความคิดเห็นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 85.75

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อด้านผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมของขยะมูลฝอยจากครัวเรือนที่พักอาศัยในเขต กรุงเทพฯและปริมณฑล

การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้วิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (T-Test) และความคิดเห็นต่อด้านผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมของขยะมูลฝอยจากครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล จำแนกตามสภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นด้าน มีเพศ ต่างต่างกัน โดยตัวแปรระดับการศึกษาใช้วิเคราะห์ทดสอบสถิติเชิงอนุมาน (T-Test) ส่วนตัวแปรเพศ ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Least significant Different (LSD)

สมมติฐานที่ 1 ด้านสภาพปัจจัยบุคคล เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพจำนวนประชากร และระดับรายได้ของประชากร ที่พักอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่แตกต่างกันทำให้เกิดขยะมูลฝอยและการจัดการขยะในครัวเรือนที่พักอาศัยแตกต่างกัน ซึ่งเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : 1 สภาพส่วนบุคคล มีเพศ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นทำให้เกิดขยะมูลฝอยและการจัดการขยะในครัวเรือนที่พักอาศัยไม่แตกต่างกัน

H_1 : สภาพส่วนบุคคล มีเพศ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นทำให้เกิดขยะมูลฝอยและการจัดการขยะในครัวเรือนที่พักอาศัยแตกต่างกัน

การวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของขยะมูลฝอยจากครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล จำแนกตาม เพศ สถิติเชิงอนุมาน (T-Test) ได้กำหนดระดับ * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผลการปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ต่อเมื่อค่า Sig มีค่าน้อยกว่า 0.05 ปรากฏตาม (ดูตาราง 4)

ตาราง 4 วิเคราะห์ตัวแปรต้นด้าน เพศ

ผลการเปรียบเทียบทดสอบสมมุติฐานและความคิดเห็นด้านผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อสิ่งแวดล้อมจำแนกตามด้านเพศของประชากรที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ความคิดเห็นด้านผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อสิ่งแวดล้อม	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
12. ครัวเรือนที่พักอาศัย และในชุมชนของท่านมีปัญหาการจัดวางถังขยะหรือภาชนะรองรับขยะใน ตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม	3.41	1.183	3.37	1.146	0.348	0.504
13. ครัวเรือนของท่านเคย คัดแยกขยะเพื่อการจำหน่ายหรือนำมาใช้ ประโยชน์อื่น ๆ	3.47	1.118	3.52	1.057	-0.539	0.227
14. ครัวเรือนที่พักอาศัยในของท่านมีถังขยะหรือภาชนะรองรับขยะมูล ฝอย เพียงพอ	3.69	1.126	3.57	1.101	1.067	0.616
15. ครัวเรือนที่พักอาศัย ของท่านมีปัญหาขยะ สิ้นถึงพักขยะก่อน	2.26	1.217	2.48	1.315	-1.702	0.099
16. ชุมชนของท่านมี ปัญหากลิ่นเหม็นจากขยะ	2.15	1.141	2.32	1.298	-1.391	0.003
17. ชุมชนของท่านมีปัญหา น้ำใน แหล่งน้ำ คู/คลอง เกิดการเน่า เสีย และส่ง กลิ่นเหม็นอันเนื่องมาจากขยะ	2.21	1.174	2.19	1.290	0.180	0.025

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อ สิ่งแวดล้อม	เพศ				t	Sig
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
18. ชุมชนของท่านเกิดปัญหาสภาพภูมิทัศน์ แหล่งน้ำ/คู/คลอง ไม่สวยงามจากปัญหาขยะ	2.21	1.163	2.24	1.302	-0.231	0.023
19. ชุมชนของท่านเกิดปัญหาฝุ่นละออง ควันพิษ/หมอกควัน ที่เกิดจากการเผาขยะ	2.21	1.282	2.34	1.331	-1.011	0.284
20. คริวเรือนของท่าน ดำเนินการลดปริมาณ ขยะ อย่างไรบ้าง เพื่อลด ผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม	3.34	0.984	3.26	1.046	0.769	0.757
21. ท่านเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีความเป็นพิษหรือ เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยสุด เช่น ใช้น้ำย หมัก ใช้น้ำยคอกแทนการใช้น้ำยเคมี	3.38	1.027	3.46	0.997	-0.737	0.951
22. ท่านนำขยะที่เป็นวัสดุมาใช้ใหม่ หรือใช้ซ้ำ หลาย ๆ ครั้ง ก่อนที่จะทิ้ง เช่น ใช้ขวดกาแฟ ขวดน้ำหวาน ใส่น้ำดื่ม	3.39	0.968	3.62	0.973	-2.376	0.920

ความคิดเห็นด้านผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อ สิ่งแวดล้อม	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.		
23.ในการเลือกท่านซื้อสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่นสบู่ ยาสีฟัน ผงซักฟอก ฯลฯ เลือกซื้อเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดบรรจุใหญ่กว่า เนื่องจากใช้บรรจุภัณฑ์น้อยกว่า	3.58	0.927	3.59	0.868	-0.124	0.366
24. ท่านหลีกเลี่ยงการซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ห่อหลาย ชั้น	3.56	0.972	3.54	0.986	0.215	0.729
ภาพรวม	2.99	0.506	3.03	0.591	0.729	0.045

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาพรวมมีค่า $t = 0.729$ และ ค่า Sig. = 0.045 ซึ่งน้อยกว่าค่า*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น โดยผลการปฏิเสธไม่ยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) และสรุปได้ว่าสภาพบุคคล มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นด้านผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน

จากตาราง 4 ทดสอบระดับความคิดเห็น พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของขยะมูลฝอยจากครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล โดยภาพรวมตามสภาพบุคคล เพศชาย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.99$, S.D. = 0.506 และ เพศหญิง มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.591 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแบบสอบถามพบว่า ทุกข้อมีระดับความสำคัญแตกต่างกัน โดยมีระดับความเห็นด้วยต่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของขยะมูลฝอยจากครัวเรือนที่พักอาศัย โดยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จากเพศชาย ที่ระดับ $\bar{X} = 3.69$, S.D. = 1.126 เกี่ยวกับปริมาณ ถึงขยะหรือภาชนะรองรับขยะมูลฝอยจากครัวเรือน และ เพศหญิงระดับ $\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.973 เกี่ยวกับนำขยะที่เป็นวัสดุกลับ มาใช้ใหม่ หรือใช้ซ้ำหลาย ๆ ครั้ง ก่อนที่จะทิ้ง เช่น ใช้ขวดกาแฟ ขวดน้ำหวาน ใส่น้ำดื่ม และรองลงมาเกี่ยวกับการเลือกซื้อ สินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน ผงซักฟอก ฯลฯ เลือกซื้อเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดบรรจุใหญ่กว่า เนื่องจากใช้บรรจุภัณฑ์น้อย เป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของขยะมูลฝอยจากครัวเรือนที่พักอาศัยตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การจัดการขยะครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.75 ส่วนเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 45.25 มีช่วงอายุเฉลี่ย ระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.50 มีระดับวุฒิการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 55.75 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็น ลูกจ้าง พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 39.50 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.50 จำนวนสมาชิกผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน จำนวน 3-4 คน คิดเป็น ร้อยละ 57.50

ด้านเศรษฐกิจ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดของขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือนของท่านในแต่ละวัน ความคิดเห็นส่วนใหญ่เป็น เศษอาหาร เศษพืชผัก ผลไม้ เศษขนม คิดเป็นร้อยละ 47.25 รองลงมาเป็นเศษกล่องโฟม พลาสติก ห่ออาหารคิดเป็นร้อยละ 37.00 และสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันยังไม่ส่งผลต่อปริมาณการทิ้งขยะครัวเรือนในแต่ละวัน

ด้านกฎหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามกฎหมายที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการทิ้งขยะ "พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535" ส่งผลต่อปริมาณการทิ้งขยะจากครัวเรือนในแต่ละวันความคิดเห็นส่วนใหญ่ปริมาณทิ้งขยะเท่าเดิมไม่แตกต่างคิดเป็นร้อยละ 44.50 รองลงมาเป็นเศษกล่องโฟม พลาสติก ห่ออาหารความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 37.00 และกฎหมายขณะฉบับใหม่ กำหนดให้ทุกบ้านต้องจ่ายค่าเก็บขยะเฉลี่ย 150 บาทต่อเดือน และค่ากำจัดมูลฝอย อีกเดือนละ 200 บาท พร้อมกำหนดบทลงโทษชัดเจน ความคิดเห็นส่วนใหญ่ยอมรับได้กับกฎหมายที่ออกมา คิดเป็นร้อยละ 33.25

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการเก็บขนขยะมูลฝอยนำออกไปทิ้งยังถังขยะส่วนกลางหมู่บ้าน ชุมชนความคิดเห็นนำออกไปทิ้งจำนวน 3 ครั้งต่อสัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 34.75 และในครัวเรือน หมู่บ้าน และชุมชน ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในชุมชนตนเองและต้องกำจัดโดยหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเข้าเก็บขยะมูลฝอยและนำไปกำจัดต่อไปความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 77.50

ด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดและปริมาณของขยะแห้งที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่รีไซเคิล หรือขายได้ ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนในแต่ละวันได้แก่ ขวดพลาสติก ภาชนะพลาสติก กระป๋อง เครื่องดื่ม ชนิดต่าง ๆ ความคิดเห็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 61.50 และไม่มีขยะพิษ หรือขยะที่มีสารพิษ ที่เป็นอันตรายต่อคน สัตว์และสิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 41.00 ไม่มีขยะพิษเลย 41.00 ในแต่ละสัปดาห์ ครัวเรือนมีขยะทุกชนิดรวมกันมีปริมาณน้ำหนักขยะคิด โดยวิธี โดยการ กะ ประมาณ คาคการณ์เฉลี่ยประมาณน้ำหนัก 2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 32.25 และส่วนใหญ่นำถังขยะมูลฝอย ของครัวเรือนไปตั้งไว้ ณ บริเวณ ถังขยะ หรือ โรงพักขยะของหมู่บ้าน หรือชุมชน ที่กำหนดเพื่อรอให้เจ้าหน้าที่ มาเก็บ รวบรวมไปกำจัด คิดเป็นร้อยละ 85.75

จากการศึกษาในครั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานจากการนำข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 400 คน ได้ผลสรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ตามสมมติฐาน (1)สภาพส่วนบุคคล เพศ ช่วงอายุ ระดับวุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกผู้อยู่อาศัยในครัวเรือนที่แตกต่างกันส่งผลให้ความคิดเห็นที่มีต่อ สภาพ และปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนที่พักอาศัยและความคิดเห็นต่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากขยะมูลฝอยของครัวเรือนที่พักอาศัยแตกต่างกัน

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

จากการวิจัยศึกษาเรื่องการจัดการขยะครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของขยะมูลฝอยจากครัวเรือนที่พักอาศัยสามารถแยกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

จากกรอบแนวคิดการวิจัยด้านสภาพตัวแปรต้น มาจากสภาพส่วนบุคคลได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ระดับวุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อที่ส่งต่อตัวแปรตามด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการขยะมูลฝอยจากครัวเรือนที่พักอาศัยที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณฉวี กองจันทร์ ดี (2555) พบว่า ผู้ค้าใน ตลาดสดบางกะปิที่มีระดับการสำเร็จการศึกษา และชนิดสินค้าที่ขายที่แตกต่างกัน มีการจัดการขยะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ค้าในตลาดสดนครไทย พบว่า ผู้ค้าที่มีระดับรายได้ที่แตกต่างกัน มีการจัดการขยะที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะของผู้ค้าในตลาดสดบางกะปิและตลาดสดนครไทย มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ค้าในการจัดการขยะในตลาดสดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการจัดการขยะของผู้ค้าในตลาดสดนครไทยมีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะภายในตลาดสดของผู้ค้าอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ.05 รวมทั้ง ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะของผู้ค้าในตลาดสดบางกะปิตมีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะภายในตลาดสดของผู้ค้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยสรุปแล้ว ผู้ค้าในตลาดสดทั้งสองแห่งซึ่งมีรูปแบบการบริหารจัดการที่ต่างกันมีความรู้ในการจัดการขยะและทัศนคติต่อการจัดการขยะแตกต่างกัน แต่มีการจัดการขยะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชนันท์ เชียงพุกฤษ์.อดิศักดิ์ สิงห์สีโว และเพ็ญแข ธรรมเสนานุกาพ.(2558). "ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนชนบทบ้าน โคมม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า สภาพการจัดการขยะมูลฝอยเบื้องต้นใช้วิธีเผากลางแจ้ง นำไปปลักลอบทิ้ง ณ พื้นที่นอกหมู่บ้านและพื้นที่ดินเขา ซึ่งเป็นพื้นที่เอกชนและพื้นที่สาธารณะประโยชน์ เนื่องจากยังไม่มียุทธศาสตร์หรือองค์กรใดเข้ามารับผิดชอบในการจัดเก็บและขนย้ายเพื่อการกำจัด ด้านประเภทและปริมาณขยะมูลฝอยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ขยะมูลฝอยของการเกษตรโดยขยะมูลฝอยชุมชนแบ่งได้ 2 ประเภทย่อย คือ ขยะเปียกและขยะแห้ง จากการใช้แบบบันทึกการเก็บข้อมูลน้ำหนักขยะในครัวเรือน พบว่า ประชาชนบ้าน โคมม่วงมีอัตราการเกิดขยะเฉลี่ยใกล้เคียง 0.1 กิโลกรัม/คน/วัน ส่วนพื้นที่รองรับจากการลักลอบทิ้งขยะสะสมก่อนศึกษาเท่ากับ 761.8 กิโลกรัมและมีอัตราการสะสมเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 37.03 กิโลกรัม/ปี

ด้านการจัดการขยะมูลฝอย มาจากสภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเกิด พฤติกรรม ทัศนคติ และองค์ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของขยะมูลฝอยจากครัวเรือนพักอาศัยที่แตกต่างกัน ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มาจากขยะมูลฝอยสาเหตุก็มาจากปัจจัยด้านสภาพส่วนบุคคลทั้งสิ้น ส่งผลต่อความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามด้านผลกระทบของขยะมูลฝอยจากครัวเรือนที่พักอาศัยที่แตกต่างกัน

จากกรอบแนวคิดการวิจัยตัวแปรต้นด้านสภาพแวดล้อมภายนอกได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม ปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อตัวแปรตามปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยการวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่าสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่าปริมาณการทิ้งขยะในแต่ละวันไม่แตกต่าง ชนิดของขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่าเป็นขยะประเภทเศษอาหาร เศษพืชผัก ผลไม้ และเศษ

ขนมดั่งนั้นจึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิจัยของ สุภาภรณ์ บุญทากลาง.(2556) ศึกษาถึง ผลกระทบและการจัดการขยะ ในทัศนะของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่าระดับผลกระทบของ ปัญหาขยะในทัศนะของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลเกาะช้าง ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาขยะบนเกาะช้างมี ผลกระทบมากในภาพรวม โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และ ด้านการท่องเที่ยวนอกจากนี้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้เทศบาลตำบลเกาะช้างดำเนิน มาตรการจัดการขยะทั้ง เชิงรับและเชิงรุกเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ในระดับหนึ่งหรือเป็นการคลี่คลายปัญหาขยะที่กำลังเกิดขึ้น ได้

2. ด้านกฎหมาย ส่งผลต่อตัวแปรตามผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยการ วิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่าด้านกฎหมายที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการทิ้งขยะตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่าปริมาณทิ้งขยะเท่าเดิมไม่แตกต่าง และกฎหมายขยะ ฉบับใหม่ที่กำหนดให้ทุกบ้านต้องจ่ายค่าเก็บขยะเฉลี่ย 150 บาทต่อเดือน และค่ากำจัดมูลฝอย อีกเดือนละ 200 บาท พร้อม กำหนดบทลงโทษชัดเจน มีความคิดเห็นส่วนใหญ่สามารถยอมรับได้ในการจ่ายค่าเก็บขยะและค่ากำจัดมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นผลสรุปจึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุภกร อันตระกูล.(2557) ศึกษาถึง กฎหมาย ที่เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย สิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ มูลฝอย จากการศึกษาข้อเท็จจริงในปัจจุบันพบว่า เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยมีกฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานต่าง ๆ ในการ จัดการขยะมูลฝอยหลายฉบับ และกฎหมายแต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์ประสงค์ต่างกัน ใช้แตกต่างกัน อีกทั้งหน่วยงานที่บังคับใช้ กฎหมายก็มีได้อยู่ในสังกัดเดียวกัน ทำให้วิธีดำเนินงานหรือแนวทางปฏิบัติแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการขยะมูล ฝอยไม่มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยทั้งระบบ อีกทั้งกฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานต่าง ๆ ก็ไม่ปรากฏว่ามีกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิธีการทางเทคนิค รวมทั้งกลไกการตรวจสอบการดำเนินการจัดการขยะ มูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่นว่าควรจะต้องดำเนินการอย่างไร เป็นผลให้ประเทศไทยประสบกับปัญหาขยะและของเสียมี จำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ปัญหาดังกล่าวทำให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเป็น อย่างมาก อันเนื่องมาจากกฎหมายที่ใช้บังคับมิได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความเหมาะสมและทันกับสภาพการณ์การ ปฏิบัติภารกิจของรัฐในการที่จะพิทักษ์รักษาและคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่งผลต่อตัวแปรตามผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยการวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่าการเก็บขนขยะมูลฝอยออกไปทิ้งยังถังขยะส่วนกลางหมู่บ้าน ชุมชน มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ นำไปทิ้ง เฉลี่ย 3 ครั้งต่อสัปดาห์และในครัวเรือน หมู่บ้าน ชุมชน มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอยู่ภายในชุมชนตนเอง หรือไม่มีมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ ไม่มี โดยไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของหน่วยงานอื่นดังนั้นผลสรุปจึงสอดคล้อง กับผลงานวิจัยของ ทีมนักวิจัยด้านการจัดการของเสีย/ขยะมูลฝอย.ชนิดา เพชรทองคำ,ดร.อัจฉรา อัครวิจิตรชัย,ธำรงค์ เรือง โสภณ,วรรณิ เรือง โสภณ, เพ็ญพร พุ่มกุมาร,เทิดศักดิ์ สายสุทธิ,วราธร แก้วแสง,รัฐ เรือง โชติวิทย์.(2553) การวิจัยครั้งนี้เป็น การวิจัยการบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยสรุปว่า (1) รูปแบบการจัดการ ขยะมูลฝอย มีการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอย มีการเก็บและขนขยะทุก 2 วัน การสร้างเครือข่ายคัดแยกขยะ (2) ผลการ เปรียบเทียบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เทศต่างกันมีจิตสานึกในการจัดการขยะมูลฝอยต่างกัน (3) มีความพึงพอใจใน การบริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับมากกว่าร้อยละ 80 ในภาพรวม คือ การมีจิตสานึกในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูล

ฝอย (4) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ฝอย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

4.ด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อตัวแปรตามผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการขยะมูลฝอยใน โดยการวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่าชนิดและปริมาณของขยะแห้งที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่รีไซเคิล หรือขายได้ ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนในแต่ละวัน ได้แก่ ขวดพลาสติก ภาชนะพลาสติก กระป๋องเครื่องดื่ม ชนิดต่าง ๆ มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ และชนิดของขยะไม่มีขยะพิษที่เป็นอันตรายต่อคน สัตว์และสิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ ในแต่ละสัปดาห์ ครัวเรือนมีขยะทุกชนิดรวมกันมีปริมาณน้ำหนักขยะคิดโดยวิธีโดยการ กะ ประมาณ คาดการณ์เฉลี่ยประมาณ น้ำหนัก 2.0 กิโลกรัม มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ จะนำถึงขยะมูลฝอย ของครัวเรือน ไปตั้งไว้ ณ บริเวณ ถังขยะ หรือ โรงพักขยะของหมู่บ้านหรือชุมชน ที่กำหนดเพื่อรอให้เจ้าหน้าที่ มาเก็บ รวบรวมไปกำจัดคั้งนั้นผลสรุปจึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กิตติ ชยางคกุล.(2554) ผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากบ่อกำจัดขยะจึงไม่อาจจะประเมินผลกระทบจากบ่อกำจัดขยะได้ แต่อย่างไรก็ดีในด้านขยะมูลฝอย กลุ่มประชากรเกินกว่าร้อยละ 80 ได้รับผลกระทบด้านกลิ่นจากขยะมูลฝอย และน้ำชะมูลฝอยที่หกเลอะเทอะบริเวณจุดรวบรวมขยะมูลฝอย (1)ผลกระทบต่อสุขภาพ (2.) ผลกระทบด้านคุณภาพดินโดยจุลินทรีย์ จนทำให้เกิดก๊าซต่าง ๆ ที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม (3)ผลกระทบต่อคุณภาพดินปัญหามลพิษทางดิน จากการสังเกตดินบริเวณรอบ ๆ หลุมขยะพบว่า เป็นดินเหนียว แข็งและมีสีค่อนข้างดำขยะมูลฝอยจากการทิ้งแบบเทกองส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพดิน(4)ผลกระทบต่อคุณภาพน้ำเนื่องจากหลุมขยะที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดการขยะด้วยการทิ้งแบบเทกอง ไม่มีการปูพื้นด้วยผ้ายางปูพื้น และไม่มีการปิดคลุมรายวัน (daily cover)ด้วยวัสดุใด ๆ (5)ผลกระทบต่อคุณภาพอากาศปัญหามลพิษทางอากาศที่พบจะเกิดขึ้นในลักษณะของกลิ่นเหม็น ก๊าซพิษและฝุ่นละออง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาขั้นตอนกระบวนการและวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและช่วยลดปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมค่าใช้จ่ายในการนำขยะไปกำจัดให้แก่ชุมชนทางอ้อมยังเป็นการสร้างรายได้ต่อครัวเรือนได้อีกทางจากการนำขยะมูลฝอยที่ได้ไปจำหน่ายต่อให้แก่ผู้รับซื้อเศษวัสดุเพื่อนำไปรีไซเคิลแล้วนำกลับมาใช้ใหม่

2. ควรมีการศึกษาแนวทาง พฤติกรรม ทักษะ และความรู้เกี่ยวกับการลดปริมาณขยะให้แก่คนทั่วไปหรือในชุมชนคนในสังคมช่วยกันร่วมรณรงค์การแก้ปัญหาผลกระทบจากขยะมูลฝอยและความสะอาดและแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมปลูกจิตสำนึกถึงด้านผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เช่น กลิ่นเหม็น ฝุ่นควันจากอากาศมลภาวะเป็นพิษ น้ำเสียไหลลง คูคลอง แม่น้ำ และ ลงสู่พื้นดิน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กิตติ ชยางกุล.(2554) *ศึกษากรณีผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากการจัดการขยะ มูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, กันยายน 5 2562, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php>
- ณัฐชนันท์ เขียงพุกภัย, อติศักดิ์ สิงห์สีโว, เพ็ญแข ธรรมเสนานุกาพ.(2558). *ศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนชนบท บ้านโคกม่วงจังหวัดหนองบัวลำภู*, คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, กันยายน 12 2562, จาก <https://www.tci-thaijo.org>
- ทีมนักวิจัยด้านการจัดการของเสีย/ขยะมูลฝอย. ชนิตา เพชรทองคำ, ดร. อัจฉรา อัสวรุจิกุลชัย, ชำรงค์ เรื่องโสภณ, วรณิ เรื่องโสภณ, เพ็ญพร พุ่มกุมาร, เทิดศักดิ์ สายสุทธิ, วราธร แก้วแสง, รัฐ เรื่องโชติวิทย์.(2553). *การศึกษากาการบริหารจัดการขยะและ เทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา อปต. ไร่ส้ม จ.เพชรบุรี*, กันยายน 12 2562, จาก http://203.157.181.2/f_cuppt/attach/
- วรรณชนิ กองจันทร์ดี.(2555) *การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการขยะของ ผู้ค้าในตลาดสด โดยเลือกตลาดสดบางกะปิและตลาดสดนครไทย เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร*, กันยายน 10 2562, จาก <http://libdcms.nida.ac.th/thesis6/2555/b179783.pdf>
- ศุภกร อันตระกูล.(2557) *ศึกษาถึง กฎหมาย ที่เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย*, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กันยายน 19 2562, จาก <https://tdc.thailis.or.th/>
- สำนักงานสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพมหานคร. *แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอย.(2558 – 2562)*. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กันยายน 10 2562, จาก <http://www.oic.go.th>
- สุภาภรณ์ บุญทากลาง.(2556)*การศึกษาผลกระทบและการจัดการขยะในทัศนะของประชาชน*, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, กันยายน 19 2562, จาก www.etheses.rbru.ac.th/pd